

اوارده ده — بر جوق آهونه لر کچن صاییده
پیتدی. بر جوقه لر ده بو صاییده پیتور. تورک
پوردی. نک منتظماً گوندریله سی آرزوایدیلیرسه
آهونه لرینی بکلیتمه لرینی رجا ایدرز.

تورک پوردی

ناشری : تورک پوردی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف

۲۰
۱۹ میل ۱۲۳۱ صای ۳ کانون اول ۱۳۳۱ میل ۵ جلد ۹ صای ۹۸

شو حال « صلاحیه » دینسان « اسکی کفری » ده ده کورولور: اکثری طاش و کیره چدن یابیش بنالریله، ایچندن بریر قنالر آقان سوقاقلری، لیمون و بورقال باغچلریله، صایجی صفتلرینک کومه کومه آیرلانی چارشیسيله و نهایت اهالیسنک قیافتی، لسانی، دوشونجه سی و دو یغوسيله « اسکی کفری » پک سویلی برتورک قصبه سیدر. خانه مقداری درت بش بیک تخمین اولونابیلیر. جوارنده کی کویلرده شونلردر:

ینیجه یاپلان، شیخ محسن، اون ایکی امام، ساه سیوان، نیشا، ککزبان، ابراهیم سحین، عمر بیل، جبخال. بونلردن باشقه « بیات » عشرته عائد بر چوق کویلر وار. بوراده کی کویلرک و اهالیسنک مقداری حقنده صاغلام تحقیقات یاییلامادیغنی اشارت ایتملی یم.

حقوق مکتبه کیرمک اوزره اربیلدن بغداد طریقله استانبوله کایرکن، اسکی کفری جوارنده بر کیجه، بیات عشرته منسوب تورکاره تصادفی خاطر لیورم. نازلارنده چالیشان اوج بش تورک، بزه، نردن کلوب نزهه کیتدی کمزی صوریورلردی، ییلدیزی بر کیجه نك کولکه حالده کیزله دیکی سیمالری اونلر قونوشورکن سویلیشیرینک آهنگندن طاشان برنشته ایله روحزه نقش ایتدیلر. کیجه نازلارنده چالیشان بو یورغون آرغین آداملرک روحنده، هانکی اسرارلی قوتدی، که بویله بردن بره طاشوب ایزلری تا بزم روحزه قادر کلن بر سونج خلق ایتشدی؟ بویک ساده بر قوتدر: آنادیلی! نازلانده چالیشیرکن قارانقلر ایچریسندن چیقیورن بز، اونلرله تورکجه قونوشدق. وطبقی قارانقلر ایچنده اشیانک سلیک لکی کی روحلرینک ده ریندکلرنده غیر شعوری اولارق اویویان تورککلرینی اویاندیرمشدق.

عجبا فضولینک، ایزلری سونمهش « دها » سنک آتشی، ثولمین روحلر کی بر سوکی، برنشته حالده می اونلرده یاشیور؟ نهوت، اویله ده اوله بیلیر، ذاتاً فضولی، بیات عشرتندندر، دیورلر.

عراق تورکلرینک شو روایتی، فضولینک عراق تورکاری اوزرنده کی تأثیری ده اثبات ایدره:

فضولینک دیوانی، مقدس بر کتاب کبی الدن اله دولاشیر . فضولینک آدینی
خلقک الک اشاغی، الک بسیط دوشونجه لیلری طساییر و شعرینی ده بیلیر. چونکه
دیوانخانه لرده ، قهوه خانه لرده الک چوق اوقونان، سویله ن اودر .

خاق حظ والمینک بر چوغنی و بالخاصه عشقه و محبتنه عائد دویغولرینی
فضولینک مصراعلریله افاده یه چالیشیرلر، فضولینک بر چوق غزللرینی ترنم ایدرلر.
چو جوقلق خاطره لرندن فضولی یه عائد مخته لری یاشارکن اونک ادبی تاثیرینک
ده رینلکلرینی کورورکبی اولیورم :

اربیلده کبارلرک « دیوانخانه » دیدکلری سلامقلر وار . بودیوانخانه لر ،
هر صبح و هر آقشام سویه جه بری برینه آ زچوق یاقین اولان بر زمزمینی طویلار .
بالرلنده ابانی صاریق ، قوطنی ، ایپک انتاریلر ، کورنار ، جوخه عبالر کینمش ،
واللرنده کهربا باشلقی اوزون چوبوقلر توتن ، وقور و مغرور بر زمزمه ایچنده
بعضاً وزن و قافیه نک آهنگنی بوتون قدرتیله ترنم ایدن برسس یوکسلر ،
وهرکس سکوت و وجد ایچنده اونی دیکلر . ایشته بویله اکثریا اوقونان
ودیکله ن فضولینک بیتلریدر . چو جوق روحک ایچنده عینی سکوت و عینی
وجد ایله دیکله دیکم فضولینک بنم بدیعیات دویغولرمی نملاندیرمقدمه چوق
تأثیری اولدوغنی بیله دیکمه و ایچنده یاشادیغم بر محیطک حیاتیله عائد بوتون
تفرغانی یاقیندن تدقیق ایتمدیکمه کوره بنده شوقناعت تأسس ایتشدیر : عراق
تورکلرینک بدیی دویغولرینی واساتی یاشانان عاملرک الک تأثیرلی و قدرتیله
فضولینک کیدر !

الک قدرتیله دییورم ، چونکه داها باشقا اثرلرده وار : مولود کتانی ،
عاشق کرم ، عاشق ضریب ، فرهاد ایله شیرین ...

عراق تورکلرنده ذکاتک شدتی ، سرعت و آهنگی ، اونلرک بدیعیات
استعدادینی کوسترن بر حال وار : قصبه لرک خصوصی عیطلرلنده شاعرلر هیچ
بر زمان اکسیلمز . ایشته بویارادیلشده کی استعدادک تظاهرلری نه درجه قوتسز
و سوره کسز اولورسه اولسون فضولینک بونده بر حصه سی واردر .

قفقاس توركلارى اوز زنده ده فضولينك تاثيرى اولدوغنى قافقاسلىلر سويليورلر.
بوني ايضاح ايتكده اونلر دوشر .

اسكى كفيردن صكره برر قريه به بكمزمين قره تپه، دى عباس قصبه جقلرى
كلير. بورالرده تورك حياتى نفوسك نسبتنه كوره كوچوليور، بغداده ياقلاشدقچه
توركلككه هاند حياتى ازلر همان سيلينيور كيدر. لكن بغداد شهرينك ايچريسنه
كيروبدى بوتون كوشه بوجاقلرى شويله بر تدقيق ايدنجيه قويتو بريرده توركلك
جانلاندىغنى كوره جكسكز: بغدادك ايچنده بر « قراغول » [بيلديكمز قارا قول
كله سنك همان عييدر] محله سى وار، كه هر حاليله بغدادك بر پارچه سى اولمقله برابر
بوراده كيلر توركجه قونوشورلر . بوتوركجه ، عرب دىلى و كلملرى تاثيريله اويله
برطرز آلمش ، كه توركجه اولدوغندن شبيه ايدرسكز ، مثلا « اوز ، كلمه سى
« ايز ، شكلنه كيرمش و « كوزم ! » خطابى يرينه « عيى » تعبيرى يرلشمشدر .
بو محله خلقنك شيوه سى ، لسان عنصرلرى عربلاشمقله برابر اصل توركجه نك
بعض اسيل كلملرى ، صرف ونحو قاعده ليله برابر ينه ياشيور . خلاصه قراغول
محله سنك لسانى « بر عربجه توركجه مه لى ، اولمش . تاريخى تصادفلك حصوله
كتيردىكى بو عرقى اختلاطى اطرافليجه تدقيق ايتدكدن صكره حكم ويرمك
ايجاب ايدر . بالخاصه عباسيلر زماننده توركلرك بويله حكمران بر عنصر حالنده
بغدادده يرلشديكنى ، بغدادك اطرافنده شهرلر تاسيس ايتديكنى مبهمجه
بيايورز . تاريخى اولدقلرى ادعا ايدنلر ايچين ، ايشته بويله جاذبه لى ، مزاق
ويرنجى تدقيق ساحللى واردر . بيلمم ، ساده اوروپالى تاريخچيلرك محيغه لى
اوقويوب ديلاجلق ايتك ، اونلرك فكرلرى تردسزجه قبول ايدوب راويلك
يايقى - بن تاريخ ايله مشغولم - ديمك ايچين كافى ميدر ؟

بغدادك ايچنده ، شويله اپت اوجنى غائب ايدىركى توركلكه هاند ايزلرك
سيلينيورديكنى كوردكدن صكره يوزكزى بغدادك شرقنه چويرمليسكز ؟
اوراده مندى ، خانقين ، شهربان قصبه لى كوره جكسكز ، كه اهالىسى توركدور .
خانه لرينك مقدارى اوج ، بش بيك آره سنده متحول اولان بو قصبه لرا اهالىسنده

عراق تورککاری حقیقه کی معلومات تعمیم اولوناییلیر ، چونکه نه لسان ، نه استقرار جیاق ، نه ده ثروت اعتباریله اوتنه کی قصه لر اهاالیسندن فرقلری وار . انسان مجهولی سهوه من ، برشیخی سوه بیلمک ایچون طانیالیدر . ایته بونک ایچیدر ، که مترقی ملتلر وطن پرورلک حسنی تربیه ایچین مملکتک جغرافیاسی بک ای طانیایی لازم کوریورلر : بر استانبوللی استانبولک هر گوشه سنی ، طیبی منظره لرینی بیله دیکی ایچین سوه . وبر قونییه کویایسی ، ساده کونی طانییدینی ایچیندر ، که وطن حدودینی کونینک حدودندن عبارت ظن ایدیور . بنده عراقی و عراق تورککاری بوتون تورکاره سودیرمک ایچین - اثرمی اکیال ایتیش اولمق اوزره - عراقک طیبی منظره لرینی و طیبی ثروتی ، عراق تورککارینک بر آزده طبیعت و اخلاقی کله جک مقاله ده ایضاحه چالیشاجم .

پیشه دی

هاشم ناھید

تصحیح . - دردنجی مقاله نکه ۸۹ نجی صحیفه ، سنک ۲۸ نجی سطرانده کی صحنی ، کله سی سهواً « ضامی » دیرلشدیر ، تصحیح اولاندور .

سورولک حقایق

بابر خان

مترجمی : خالده امیب

مهری : فلورا آناستیل

باشی بیل ۳ - جلد ۶ - صافی ۹ ده در

بویله جه قادینلرینی بوتون قلیله قارشیلادی و اونلری بسله مک مشکلاقی قارشوسنده بول بول آغلادی . فقط اونلر بوکا محتاج دکلدیلر . حلیم و ساکن خاتم سوکیلی اوغلی ایچین هر خدمتی کورمه مهیا بولئیوردی . اک سوکیلی کنیدیسی اونون دیران ایش کورمه بوتون قوتیله ساریلیدی . اختیار احسان الدوله کنجلیکنده